

Honfoglalástól az államalapításig

A 890-es években a magyarok többször indítottak támadást a Kárpát-medencébe élők ellen.

Tudatosan készültek a Kárpát-medence elfoglalására

Honfoglalás közvetlen előzményei:

- Meghalt a magyarok szövetségese, Szvatopluk morva fejedelem
- 895-ben a fő sereg Árpád vezetésével a Vereckei-hágón betörték a Kárpát-medencébe eközben a maradottakat megtámadták a besenyők
- Álmos is meghalt-> kende Árpád lett, gyula pedig Kurszán
- Először a Dunától keletre lévő helyeket foglalták el, majd 899-től Dunántúlt is
- Legyőzték a bajorokat, adófizetővé tették a bolgárokat
- 907-re befejeződött, egész Kárpátalját elfoglalták

Honfoglalás kora:

- Államalapításig tartó korszak (899-től)
- Honfoglalók pontos számát nem tudjuk, kb. 500000 fő lehetett
- Gazdaság:
 - Földművelés szerepe nőtt, legeltető állattartás folyt, állatállomány összetétele megváltozott (ló, juh csökkent, szarvasmarha nőtt), kézművesipar elvált a mezőgazdaságtól
- Jelentős mesterségek: kovács, fazekas, ötvös
- Kereskedtek Bizánccal és Prágával
- Kivitel: prémek, élőállatok
- Behozatal: fegyverek, luxuscikkek
- Társadalom:
 - A letelepedés nemzetiségi sorrendben történt:
 - Fejedelem
 - Törzsfők: úr-> ország
 - Nemzetségfők: bő-> bőség
 - Köznép: ín -> ínség
 - Szolgáló népek
- Nemzetiségi arisztokrácia-> volt fegyveres kíséretük
- Vallás:
 - Egységes vallás nem volt, ismerték a kereszténységet, zsidó, mohamedán stb. vallást, de pogányok voltak
 - Papjaik: sámánok vagy táltosok
 - Totemizmus -> turulmadár, szarvas
- Iparművészet:
 - Egységes, fejlett
 - Perzsa, mohamedán, bizánci hatások

Kalandozások:

- 43 hadjáratról tudunk -> eljutottunk Bizáncig és Pireneusokig
- Cél: zsákmányszerzés, környező népek megfélemlítése
- Okai: könnyű lovas harcmódor és a megtámadott országokban anarchia volt
- X. századra kiismerték a harcmódort
- Várakat építettek és leküzdötték az anarchiát -> vereségek
- 933 Merseburg: német Madarász Henrich legyőzte a magyarokat
- 955 Angsburghban német Ottó csapatai győztek

Géza fejedelemsége:

- 972-ben Géza lett a fejedelem
- 973-ban megegyezett Ottóval, német-római császárral
- Jó viszont alakított ki Bizánccal és a környező népekkel
- Házasságával megszerezte Erdélyt

- Leverte a lázadó törzsfőket
- Lányait a környező országok trónörökléseivel, fiát a bajor Gizellával házасította
- 997-ben meghal Géza -> utóda István 1038-ig
- Trónöröklési formák:
 - Szeniorátus: a család legidősebb férfi tagja örökl
 - Primagenitúra: első szülött fiú örökl

István:

- Koppány pogánylázadása -> leverte István, a német Vecelén segítségével
- Egyházszervezés:
 - Olasz-német hittérítők jöttek az országba
 - Püspökségeket, érsekségeket (2 db) alakítottak (Kalocsa, Esztergom)
 - 5 apátság a bencések számára
- István koronázása II. szilveszter pápától koronát kért és kapott, ezt támogatta III. (német-római) Ottó császár is, a dátum vitatott 1000 dec. 25 vagy 1001 jan. 1.
- Újabb pogánylázadás, erdélyi Gyula leverte
- Közigazgatás: 44 megyéből álló vármegyerendszer
- Megye: területi, közigazgatási rendfenntartási rendszer
- Vezetői: várispán - comes
- Lakói:
 - várnépek-> várszolgák nem szabadok, pénzzel, terménnyel, munkával tartoztak
 - Katonák: szabadok, katonáskodással tartoztak tisztjei: várjobbágy
- Megye jövedelmének:
 - 2/3-a a királyé
 - 1/3-a az ispáné
- Megyénként 2,3 udvarház is volt, vezetője az udvarispán, feladata az államapparátus ellátása
- Társadalom:
 - Felső réteg: ispánok, főpap, udvari tisztviselő
 - Középső réteg: várjobbágyok, katonák
 - Köznép
- Külpolitika:
 - leverte az utolsó pogánylázadót, Ajtonyt
 - Bizánc szövetségeseként részt vett Bulgária meghódításában
 - Szembekerült a német-római birodalommal, de később békét kötöttek
- Törvényei:
 - a rendet törvényszékkel próbálta erősíteni
 - Törvényeit a királyi tanáccsal együtt hozta
 - 2 törvénykönyve maradt ránk:
 - Egyházi törvény: tized, 10 falunként 1 templom
 - Világi törvény
- Trónöröklés kérdései: fia, Imre meghalt nővérének fiát, Orseolo Pétert nevezte ki
- 1038-ban halt meg